Redacţiunea Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta“ ese în fiă-care dĭ
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe sése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 253. Braşovŭ, Vinerĭ, 15 (27) Noemvre. 1891.

Braşovŭ, 14 Noemvre st. v.

Mai mulţĭ dintre amicii şi corespondenţii fóiei nóstre ne-au rugatŭ la diferite ocasiunĭ, ca sĕ luămŭ în colónele diarului nostru iniţiativa pentru înfiinţarea unei societăţĭ de asigurare curatŭ românescĭ, mai alesŭ în contra pagubelorŭ pricinuite prin nenorocirĭ elementare, cărora este atâtŭ de multŭ espusŭ poporulŭ nostru agricultorŭ.

Nu credemŭ, că ar puté fi trasă la îndoiélă din partea cuiva necesitatea înfiinţării unei asemenea societăţĭ, căcĭ din lipsa unei astfelŭ de instituţiunĭ naţionale, trebue sĕ vedemŭ în fiă-care anŭ enorme capitale românescĭ trecêndŭ în mâna unorŭ societăţĭ străine.

Nu arare orĭ amŭ primitŭ plângerĭ în contra abusurilorŭ, ce se comitŭ din partea acestorŭ societăţĭ străine faţă cu poporulŭ nostru. In casurĭ de pagube adese-orĭ estimătorii străinĭ, copleşiţĭ şi de antipatiă naţională, suntŭ nedreptĭ faţă cu poporulŭ românŭ, care în urma acésta séu că nu primesce nicĭ o despăgubire, séu primesce o despăgubire de totŭ neînsemnată şi neechitabilă.

Impregiurarea acésta este şi una dintre causele de căpetenia, pentru carĭ vedemŭ, că poporulŭ nostru atâtŭ de greu se familiariséză cu aceste instituţiunĭ umanitare.

De sigurŭ, altă atragere ar avé poporulŭ românŭ şi altmintrelea s'ar folosi elŭ de binefacerile instituţiunilorŭ de asigurare, când ar sci, că acestea suntŭ românescĭ, anume întemeiate pentru a veni în ajutorulŭ poporului nostru, şi când ar sci, că aceste instituţiunĭ stau sub conducerea unorŭ bărbaţĭ, carĭ au inimă pentru poporŭ şi pricepere pentru trebuinţele lui.

Infiinţarea unei societăţĭ de asigurare românescĭ ar mai fi pentru noi binefăcĕtóre şi din acelŭ punctŭ de vedere, că ar oferi pâne unui numĕrŭ anumitŭ de funcţionarĭ românĭ, prin carĭ ni-s'ar mai înmulţi numĕrulŭ elementelorŭ nóstre culte şi independente.

Dér credemŭ, că este superfluu de a ne mai sili sĕ arĕtămŭ necesitatea înfiinţărei unui institutŭ de asigurare românescŭ, căcĭ lipsa acestuia o simtŭ toţĭ aceia dintre noi, carĭ sciu ce importanţă póte avé pentru ţĕranulŭ românŭ.

Rĕmâne numai sĕ se constate, décă ar fi rentabilă pentru întreprindĕtorĭ înfiinţarea unei astfelŭ de societăţĭ românescĭ şi décă da, sĕ nu mai amânămŭ nimicŭ, ci sĕ ne apucămŭ de lucru.

CRONICA POLITICĂ.

— 14 (26) Noemvre.

— O broşură publicată de curêndŭ în capitala Belgiei şi subscrisă de şefulŭ partidei conservatóre Woeste tractéză importanta cestiune a **neutralităţiĭ Belgiei**. In Francia, scrie Woeste, au începutŭ a se desvolta sentimente ostile Belgiei. Belgia voesce adecă sĕ întreţină aceleaşĭ relaţiĭ prietinescĭ cu Germania ca şi cu Francia, credinţa Franciei însĕ pare a fi, că orĭ-cine nu este cu ea, trebue sĕ fiă împotriva ei. Regele, căruia i s'a făcutŭ imputare că-şĭ trage originea dintr'o familiă germană n'a făcutŭ nicĭodată nimicŭ ca sĕ fi doveditŭ îndreptăţirea unei astfelŭ de imputărĭ bănuitóre. Regele a păstratŭ relaţiile cele mai bune cu suveranii şi cu preşedinţiĭ carĭ s'au urmatŭ în Francia şi la orĭ ce ocasiune a declaratŭ, că n'a încheiatŭ nicĭ unŭ felŭ de tractatŭ secretŭ nicĭ cu Germania, nicĭ cu vr'o altă putere. Sĕ aibă óre acéstă campaniă în contra Belgiei scopulŭ de a ajunge la o ruptură pentru ca în casŭ de rĕsboiu, Francesii sĕ pótă pătrunde imediatŭ în Belgia şi în casŭ de rĕsboiu norocosŭ s'o anexese? Guvernulŭ belgian ar fi în dreptŭ sĕ céră în acéstă privinţă lămurirĭ dela guvernulŭ francesŭ, ba sĕ pretindă chiar o desavuare formală. După părerea d-lui Woeste, Francia e cu desĕvêrşire acoperită la graniţele ei de Nordŭ de către Belgia, aşa că póte sĕ-şĭ îndrepteze tóte puterile sale spre alte puncte. Fórte cu de-amĕnuntulŭ se ocupă autorulŭ, din punctŭ de vedere istoricŭ, de relaţiile carĭ au esistatŭ dela anulŭ 1830 încóce între Francia şi Belgia. Elŭ caută între altele, sĕ combată afirmarea privitóre la o scrisóre adresată de Leopold alŭ II împĕratului Wilhelm I după lupta dela Sedan, scrisóre de care s'a ocupatŭ şi memoriele prinţului de corónă Friederic, susţinêndŭ că textulŭ ei nu s'a publicat esactŭ. Afară de aceea trebue sĕ se ţină sémă de raporturile carĭ esistau atuncĭ când s'a scris scrisórea lui Leopold. Acesta aflase, că Benedetti presentase contelui Bismark unŭ proiectŭ privitorŭ la anexiunea Belgiei de către Francia, şi era aşa dér firescŭ ca regele sĕ nu rĕmână indiferentŭ faţă cu unŭ evenimentŭ care depărta acea primejdiă şi întărea neutralitatea Belgiei. De alt-felŭ însĕ regele a rĕmasŭ şi atuncĭ cu desĕvêrşire consciu de datoriile ce-i impunea posiţia neutrală a Belgiei. D. de Woeste desminte însĕ cu hotărîre afirmaţia celorŭ carĭ „şi-au permisŭ a dice“, că Leopold ar fi felicitatŭ pe regele Wilhelm pentru nimicirea armatei francese. Elŭ observă mai departe, că Belgia, întărind oraşulŭ Lüttich, a arĕtatŭ lămuritŭ voinţa sa de a-şĭ apĕra graniţele şi împotriva năvălirei vecinului dela rĕsăritŭ şi numesce încă o dată tratatulŭ secretŭ cu Germania o curată născocire. Unŭ ast-felŭ de tratatŭ de alt-felŭ nicĭ n'arŭ obliga pe Belgia; în acéstă privinţă guvernulŭ şi camerele suntŭ de o părere. In ce privesce clausa secretă dela 1831, după ce regele Belgienilorŭ s'a pusŭ în înţelegere cu puterile garante asupra mĕsurilorŭ ce se cereau pentru susţinerea fortăreţelorŭ sale, acéstă pe de o parte n'a fostŭ ratificată de camerele belgiane, pe de altă parte clausa e nedreptă împotriva celorŭ carĭ ar voi sĕ calce în picióre neutralitatea Belgiei. La fine d. Woeste combate cu energiă afirmarea, că regele ar urmări o politică secretă alŭ căreĭ scopŭ ar fi de a împinge ţéra, împotriva voinţeĭ sale, la o duşmăniă cu Francia. Cursa nu e delocŭ fină; intenţia este de a ne despărţi regele de naţiune şi în acestŭ chipŭ a se slăbi şi unulŭ şi cea-laltă. Belgia ar avé dreptulŭ sĕ conteze pe sprijinulŭ puterilorŭ garante şi orĭ-cine sĕ sciă, că Belgia e hotărîtă a rĕmâné pentru totŭ-déuna o naţiune neatêrnată.

O cestiune gróznică.

Renumitulŭ scriitorŭ rusŭ contele Leo *Tolstoi*, a publicatŭ unŭ articulŭ în diarulŭ rusescŭ „Ruskija Wiedomosti“, despre miseria în Rusia. In acestŭ articolŭ întitulatŭ „O cestiune grósnică“ se întrébă autorulŭ, că óre Rusia are destulă pâne, pentru ca sĕ trăiéscă poporaţiunea până la viitórea recoltă? Despre acésta circulă două versiunĭ: unii dicŭ, că are, ér alţii, că n'are. Ar fi o ideiă înfricoşată, décă s'ar dovedi, că cei dintêi suntŭ în rătăcire. Urmarea ar fi: Peirea de fóme a milióne de ómenĭ, dér mai înfricoşatŭ dintre tóte ar fi furia ómenilorŭ. Fómetea ce bântue acum în Rusia e mai înfricoşată decâtŭ esundarea Nevei la Petersburg, pentru că fómetea ameninţă întréga Rusiă. Trebue sĕ precumpănimŭ bine, afirmarea unora, că Rusia ar avé destulă pâne. După acestea contele Tolstoi, continuă astfelŭ:

„Pericolulŭ, ce amenință Rusia, décă nu are pâne în deajunsŭ, este atâtŭ de înfricoşatŭ, încâtŭ fantasia nu e în stare sĕ-şĭ represinte, ce ar fi, când lucrurile ar sta astfelŭ. Decĭ a te linişti cineva prin afirmaţiunĭ netemeinice, ar fi o nebuniă, ar fi o crimă. Dér óre esistă pentru Rusia unŭ asemenea pericolŭ? E probabilŭ óre, că pânea nu va ajunge? Ca rĕspunsŭ la întrebarea acésta, póte servi următórele precumpănirĭ. Mai întêiu a cuprinsŭ fómetea a *treia parte a Rusiei*, tocmai pe acea parte, care totdéuna a hrănitŭ întréga Rusiă. Kaluga, Tworj, Moscva, tóte guvernamentele din nordŭ, ba chiar şi districtele în carĭ a fostŭ o bună recoltă, nu s'au hrănitŭ nicĭ când din propria lorŭ recoltă ci,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(11)

Cerşitórea dela Ponts des Arts.

Novelă de Vilhelm Hauff; trad. de *Cornel Scurtu*.

19

Iosefa apărû în ochii lui Fröben învĕluită de o aureolă de gloriă, fiindcă şi ea alegea pe acelaşĭ poetŭ, care-lŭ atrăgea şi pe elŭ. Ce e dreptŭ, elŭ trebuia sĕ-i vină în ajutorŭ, când ii cetea din poesiile sublime ale lui Iean Paul, pentru ca sĕ-i esplice câte o ideă mai grea de înţelesŭ; dér ea cuprindea iute cu mintea ei, tactulŭ ei naturalŭ şi simţulŭ ei delicatŭ o făcea sĕ înţelégă multe, mai înainte de a i-le esplica amiculŭ ei.

„Totuşĭ“, dise ea într'o di, „zace o lume întrégă de idei în acestŭ Hesperus! Fiă-care sentimentŭ omenescŭ la bucurii şi durere, la amorŭ şi tristeţă zace desmembratŭ înaintea nóstră; când noi absorbimŭ mirosulŭ celŭ dulce alŭ unei florĭ, elŭ scie sĕ ne descrie părţile ei interne, foile ei gingaşe, polenulŭ ei finŭ, fără ca sĕ o desfacă, fără ca sĕ-i rupă foile. Căcĭ eu credŭ, că acésta e taina cea mare şi nepĕtrunsă a acestui măestru, că elŭ nu scrie orĭ ce sentimentŭ mai adêncŭ, ci numai îlŭ arată, dér totuşĭ numai în modŭ fugitivŭ îlŭ arată şi ne face ca sĕ vedemŭ printr'unŭ microscopŭ finŭ până în adênculŭ sufletului unui omŭ, unde se ivescŭ idei peste idei şi ochiulŭ, e surprinsŭ şi încântatŭ de creatura cea admirabilă, lăsă sĕ-i pice o lacrimă“.

— „D-ta“, rĕspunse óspele, „după cum mi-se pare, ai spusŭ în adevĕrŭ secretulŭ sĕu. Mie, mărturisescŭ francŭ, nu-mĭ e mai antipaticŭ în interiorulŭ sufletului meu, decâtŭ silinţa vĕdită a unui autorŭ, de a lămuri cetitorului, ce a cugetatŭ şi a simţitŭ icĭ şi colo eroulŭ, séu eroina, séu chiar o a treia persónă. Dér poetulŭ nostru! Ce încântătóre, ce bogată e aicĭ invenţiunea sa; noi trăimŭ, ne cugetămŭ şi plângemŭ involuntarŭ cu Victor, ér obrajii palidĭ ai Clotildei, jalea ei fără de marginĭ ne pĕtrunde mai adêncŭ ca orĭ ce descriere şi în amorulŭ caldŭ şi móle alŭ amanţilorŭ amŭ voi sĕ fimŭ o rază a sórelui de séră, care încăldesce îmbrăţişările lorŭ din frundişŭ, amŭ voi sĕ fimŭ acea priveghiătóre, care cântă cu vocea ei argintiă fericirea lorŭ.“

— „E lucru ciudatŭ,“ observă Iosefa, „firulŭ acestui romanŭ, séu mai bine disŭ construcţia lui ni-s'ar păré la altele neinteresantŭ, ba chiar plictisitóre. Şése copii perduţĭ, schimbaţĭ şi apoi regăsiţĭ în locŭ de a face ca d. e. Walter Scott, care de regulă are numai unulŭ, ba chiar şi autorulŭ lui *Valadmor* în parodia sa se mulţămesce cu doi: o tineră damă, care spre chinulŭ ei e iubită de fratele sĕu, ea însă-şĭ iubesce pe amiculŭ sĕu, o curte mică şi simplă în Duodej, o casă parochială plină de cloţanĭ şi de copii şi unŭ castelŭ, unde locuescŭ ómenĭ nenobilĭ; închipuescĕţĭ aceste lucrurĭ obicĭnuite într'o seriă, atuncĭ vei avé unŭ romanŭ de alŭ nostru obicĭnuitŭ despre copii perduţĭ etc. şi nicĭ unŭ lucru tragicŭ, ca sĕ mĕ esprimŭ astfelŭ, decâtŭ dóră asasinarea lui Le Beau prin pagiulŭ de curte, séu finitulŭ tragicŭ alŭ lordului în actulŭ alŭ cincelea. Dér ce felŭ de viéţă, ce lume devine acésta, când acelŭ poetŭ o învĕluie cu mantaua sa de florĭ! Ce aerŭ plinŭ de spiritŭ, mai sublimŭ şi mai curatŭ, ca orĭ ce lucru pĕmêntescŭ, ne vine nouĕ din iubirea venerabilă a lui Victor şi a Clotildei faţă de învĕţătorulŭ Emanuelŭ, ce duioşiă din decepţiunile unei vieţĭ sarbede, când Victor nu se întâlnesce cu fiinţa acea plăcută; ce voluptate în fine, când sufletele lorŭ se contopescŭ în amorŭ sub cerulŭ de nópte şi instelatŭ, între durerile despărţirei!“

— „Da!“ esclamă tinĕrulŭ; „poetulŭ nostru e unŭ — mare artistŭ musicalŭ. Elŭ are înaintea sa o temă vechiă, usată; dér ţinêndŭ cursulŭ cânteculuĭ celui vechiu, espune ideile într'unŭ modŭ, care pare atâtŭ de surprindĕtorŭ, atâtŭ de nou, încâtŭ noi uitămŭ tema şi ascultămŭ numai la întorsăturile, în care trece elŭ, în care urcă şi cobóră scara cerésca a tonurilorŭ, ca şi unŭ îngerŭ, şi ne arată nouĕ în visŭ unŭ cerŭ deschisŭ şi plinŭ de fericire, pe când noi în realitate stămŭ, póte, ca şi Iacobŭ, pe unŭ aşternutŭ tare. Odată devine móle ca unŭ flautŭ, odată pĕtrundĕtorŭ ca o oboe, odată plinŭ, ca şi buciumulŭ din depărtare, odată rĕsună în tonŭ majestosŭ şi sublimŭ în basulŭ celŭ mai adêncŭ, altădată apare murmurândŭ linŭ, ca şi harpa lui Eol, séu desfăcêndu-se în duioşiă, ca şi tonurile unei harmonice.“

totdéuna a trebuitŭ sĕ cumpere dela aceia, carĭ acum ei înşi-şĭ au trebuinţă de pâne străină. Décă presupunemŭ aşadéră, că o persónă are lipsă de 10 pudĭ de pâne şi că *numĕrulŭ persónelorŭ bântuite de fóme e de 20 milióne* (de şi cifra acésta e calculată la 40 milióne) atuncĭ resultatulŭ de 200 milióne pudĭ de pâne nu e nicĭ decum cantitatea, care e necesară pentru aprovisionarea poporaţiunei. La acestŭ numĕrŭ trebue adausŭ şi acela alŭ districtelorŭ, carĭ îşĭ luau pânea necesară tocmai din ţinuturile actualmente bântuite de fóme, ceea ce la unŭ locŭ face unŭ numĕrŭ de 400 milióne pudĭ de pâne.

Réua recoltă a fostŭ tocmai în ţinutulŭ celŭ mai fertilŭ alŭ Rusiei, care totdéuna a provĕdutŭ cu pâne întréga Rusiă, şi deaceea e fórte probabilŭ, că toţĭ vorŭ avé lipsă de pâne. Alŭ doilea motivŭ temeinicŭ este, că statele vecine cu Rusia au fostŭ de asemenea cercetate de o rea recoltă, şi o mare cantitate de bucate a fostŭ deja esportată afară de Rusia.

Alŭ treilea motivŭ este, că în Rusia actualmente nu se mai află provisiunĭ de pâne vechiă. Rusia se află acum în posiţiunea, în care după tradiţiunea biblică se afla Egiptulŭ, totuşĭ cu acea deosebire, că în Rusia n'a fostŭ *unŭ Iosifŭ* prevĕdĕtorŭ, că în Rusia nimenea nu s'a gânditŭ sĕ adune provisiunĭ şi n'au fostŭ ómenĭ de ordine ca Iosifŭ, din contră în Rusia a fostŭ o mare crisă de banĭ — atâtŭ la guvernŭ, câtŭ şi la ómenĭ privaţĭ. In cei 7 anĭ trecuţĭ amŭ avutŭ destulă pâne, dér crisa de banĭ deveni din ce în ce mai mare şi duse într'acolo, că în tómnă deja pânea întreagă era vêndută. In anulŭ de fómete 1840, erau în Rusia o mulţime de provisiunĭ de pâne; proprietarii, comercianţii şi chiar şi ţĕranii aveau bogate provisiunĭ de pâne. Acum însĕ obiceiulŭ acesta a eşitŭ din modă şi nicăirĭ nu suntŭ provisiunĭ de pâne. Aicĭ zace alŭ treilea motivŭ, că adecă, pânea în anulŭ acesta nu va ajunge. Dér nu numai atâtŭ, că lipsa de pâne e probabilă, totuşĭ esistă multe note caracteristice, carĭ vorbescŭ pentru lipsa de pâne. Una dintre aceste note adeveresce, că pe di ce merge obvinŭ fenomene, carĭ dovevescŭ, că nu este de unde sĕ se cumpere pâne. In districtulŭ Dankowsk, unde mĕ aflu eu acum, nu se mai *póte căpĕta sĕcară*. Ţĕranulŭ n'are de unde cumpĕra făină. Erĭ am vĕdutŭ doi ţĕranĭ, carĭ au făcutŭ o cale de 20 de verste rusescĭ, au întrebatŭ la tóte morile, ca sĕ cumpere doi pudĭ de pâne, dér n'au aflatŭ. Şi apariţiunea acésta nu e singuratică, ci se repeţesce în totŭ-déuna şi în totŭ loculŭ."

După aceea, dice Tolstoi, că în oraşe ce e dreptŭ, se póte căpĕta pâne, dér numai en gros, pe când vêndarea în detailŭ e numai la dilele de têrgŭ. Interdicerea esportului de cereale a încurcatŭ preţurile, făcêndu-le nestabile. Afară de acésta mai este şi *panica ce a cuprinsŭ societatea nóstră*, o panică care arată o frică înăbuşită, care îi răpesce omului facultatea de a judeca raţionalŭ. Acéstă panică îşĭ află espresiune şi în disposiţiunea poporului. O mulţime de ţĕranĭ alérgă la Moscva şi la oraşele marĭ, pentru ca sĕ-şĭ caute de lucru, dér se întorcŭ acasă, fiind-că nu capĕtă de lucru. Tolstoi apeléză la ómenii învĕţaţĭ ai Rusiei, conjurându-i sĕ caute mijlóce pentru înlăturarea acestui inimicŭ, care ameninţă Rusia. Trebue sĕ se calculeze câtŭ trebue pentru aprovisionarea celorŭ bântuiţĭ de fóme şi de câte pâne dispune Rusia? Acésta trebue sĕ se scie esactŭ, şi nu în modŭ combinatŭ, căcĭ numai aşa vomŭ fi în stare sĕ delăturămŭ panica, ce a cuprinsŭ societatea. Guvernulŭ ar trebui sĕ strângă aceste date, dér mai cu sémă persóne private constituite în comitetŭ, sĕ se îndeletnicéscă sĕ afle câtă pâne ne trebue. Décă vomŭ afla că ne trebuescŭ 50 orĭ 100 ba chiar şi 200 milióne pudĭ de pâne, acésta încă nu trebue sĕ ne înspăimânte: fiind-că putemŭ sĕ cumpărămŭ acéstă cantitate de pâne în America şi sĕ o plătimŭ din visteria statului. In două séu trei sĕptĕmânĭ trebue sĕ scimŭ câtă pâne ne trebue.

SCIRILE DILEI.

— 14 (26) Noemvre.

Visita miniştrilorŭ unguresci la Braşovŭ. Dintre miniştrii, despre carĭ se scriea, că vorŭ visita oraşulŭ nostru în dilele aceste, după cum se comunică, va veni Dumineca viitóre numai ministru de agricultură contele Bethlen. Ministrulŭ de comerciu Baross va fi înlocuitŭ prin secretarulŭ sĕu Bela Lucacs. S'au făcutŭ marĭ pregătirĭ de primire din partea autorităţilorŭ administrative şi a poporaţiunei săsescĭ. Românii nu vorŭ lua parte nicĭ de astădată la festivităţile aranjate în onórea ministrului ungurescŭ.

***

Moştenitorulŭ tronului românŭ, principele Ferdinandŭ a fostŭ numitŭ comandantŭ alŭ unei companii de vênătorĭ.

***

Din camera francesă. Deputatulŭ *Laur* anunţă o înterpelare ministrului de esterne Ribot, în care l'a întrebatŭ, că óre esistă între Francia şi Rusia unŭ *tractatŭ scrisŭ*. Ribot rĕspunse, că elŭ refusă de a rĕspunde la acéstă interpelaţiune.

Grecii şi Românii. Sub acestŭ titlu cetimŭ în diarulŭ germanŭ din Bucurescĭ „Rumän. Lloyd": „In dilele din urmă au sositŭ aicĭ doi Macedo-Românĭ studenţĭ ai facultăţii de medicină din Atena, pentru ca sĕ-şĭ continue studiile la universitatea română. E remarcabilŭ că decanulŭ facultăţii din Atena a desaprobatŭ acestŭ pasŭ alŭ ambilorŭ studenţĭ şi multă vreme a refusatŭ sĕ le de testimoniu de frecuentare.

***

Patinatulŭ în şcólele medii. Ministrulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune publică a datŭ o ordinaţiune cătră o parte dintre inspectorii supremĭ de şcóle, în care 'i provócă, ca sĕ pretindă dela profesorii şcólelorŭ medii, ca aceştia sĕ îndemne şi sĕ dedée tinerimea la patinatŭ în mĕsură mai mare, de cum s'a obicĭnuitŭ pănă acuma. O face acésta ministrulŭ din consideraţiunĭ de higienă.

***

Ţarulŭ ca filantropŭ. Din Petersburg se telegrafiéză: Ţarulŭ a dispusŭ, ca sĕ se împartă poporaţiunei bântuite de fómete suma de 50 milióne de ruble din capitalulŭ imperialŭ de apanage.

***

D. Majorŭ Coandă, fostŭ ataşatŭ militarŭ la Parisŭ şi actualmente ataşatŭ pe lângă A. S. R. principele Ferdinandŭ alŭ României, a fostŭ primitŭ în dilele acestea în audienţă de d. Carnot, preşedintele republicei francese.

***

Impĕratulŭ Jidanilorŭ. In urma unorŭ denunţărĭ sosite din Viena, autorităţile superióre din guvernamêntulŭ Varnei au ordonatŭ sĕ se facă perchisiţiune domiciliară la locuinţele Jidanilorŭ din oraşulŭ Chmelnik. Resultatulŭ a fostŭ, că gendarmii au aflatŭ pe la mai mulţĭ Jidanĭ tablourĭ, în carĭ era representatŭ Hirsch, ér nedesubtŭ era scrisŭ: *„Impĕratulŭ Jidanilorŭ"*. Toţĭ jidanii, la carĭ s'au aflatŭ astfelŭ de tablourĭ au fostŭ arestaţĭ şi traşĭ în cercetare pentru crima de lesa majestate. S'a constatatŭ însĕ, că tablourile au fostŭ trimise dela Viena din partea unorŭ necunoscuţĭ, cu scopulŭ anume de-a le face nĕcazŭ Jidanilorŭ. Constatându-se acésta, Jidanii au fostŭ liberaţĭ.

***

Poporaţiunea Prusiei, după recensĕmêntulŭ din 1 Decemvre 1890 este de 29,955,181 bărbaţĭ, între aceştia suntŭ socotiţĭ şi 292,173 soldaţĭ în activitate. Intre poporaţiunea întrégă s'au aflatŭ 19,230 375 evanghelicĭ, 10,252,807 catolicĭ, 95,351 alţĭ creştinĭ, 372,058 Evrei şi 4690 de altă confesiune necunoscută.

***

Arsŭ în biserică. In biserica Tivoli din Roma, s'a întêmplatŭ o gróznică nenorocire. Ţĕranca Valentini în vêrstă de 70 de anĭ a rĕmasŭ singură în biserică şi mai târdiu adormindŭ i-s'a aprinsŭ hainele de cărbunii din vasulŭ ce-lŭ luase, ca sĕ se încăldéscă. Se pare că bĕtrâna şi-a pierdutŭ consciinţa imediatŭ. Clisierulŭ află după o jumĕtate de óră strana în flăcarĭ, ér cadavrulŭ aprópe carbonisatŭ.

***

Diplomatŭ. D-lŭ *Davidŭ Radeşŭ*, absolventŭ alŭ academiei silvanale din Şemniţŭ, la esamenulŭ de statŭ ce s'a ţinutŭ în luna acésta la Budapesta, a obţinutŭ diploma de forestierŭ. D-sa este fiiulŭ rĕposatului preotŭ din Berivoiulŭ micŭ.

***

Iarnă în Rusia. Din Astrahan sosescŭ scirĭ, carĭ spunŭ, că pe acolo e unŭ gerŭ cumplitŭ, din care causă întréga comunicaţiune atâtŭ pe „Volga, câtŭ şi pe Marea Caspică e întreruptă. In Marea Caspică s'a intreruptŭ din causa îngheţului.

Braşovŭ, 13 (25) Noemvre a. c.

„Tribuna" din Sibiiu n'are astêmpĕrŭ; nu se póte desbăra de relele sale deprinderĭ; se hrănesce din scandalurĭ şi vrea sĕ provóce scandalurĭ, continuândŭ cu suspiţiunările şi clevetirile ei neîntemeiate.

Dér nu i-se mai prinde!

Celŭ ce s'a făcutŭ odată, de două orĭ, de dece orĭ ridiculŭ prin purtarea sa, nu mai póte pretinde sĕ fiă luatŭ în seriosŭ; precum acela, pe care l'au prinsŭ de nenumĕrate orĭ cu minciuna, nu mai póte aştepta ca sĕ-i mai crédă cineva.

In numĕrulŭ sĕu dela 10/22 Noemvre a. c., în care cu tótă desaprobarea, ce a primit'o din partea comitetului centralŭ electoralŭ, scrie érăşĭ în contra preşedintelui lui, fără de a puté produce vre-o dovadă, „Tribuna" se ocupă şi de organulŭ nostru, adresându-i cu îndatinita îngâmfare mai multe întrebărĭ, una mai „isteţă" decâtŭ cealaltă, dér tóte avêndŭ unulŭ şi acelaş scopŭ de a trage la îndoélă imparţialitatea nóstră şi lealitatea nóstră faţă cu programulŭ naţionalŭ.

Suntemŭ dispensaţĭ, credemŭ, de-a mai întra în discuţiă seriósă cu „Tribuna" asupra insinuărilorŭ sale, mai alesŭ după ce acéstă foiă nicĭodată, de când esistă, n'a fostŭ în stare sĕ susţină o polemică seriósă cu noi şi de câte orĭ amŭ dojenit'o frăţesce şi amŭ tras'o la rĕspundere din punctŭ de ve-

---

— „O, cum îi mulţămescŭ", dise Iosefa emoţionată, „că elŭ ne împacă şi vindecă ranele duioşiei nóstre! Ar fi statŭ în puterea sa, sĕ facă pe Clotilda sĕ piéră în durerea unui amorŭ neîmpărtăşitŭ, înainte de mórtea ei ar fi esclamatŭ Victor: „Te iubiamŭ mai multŭ decâtŭ pe orĭ cine", şi ar fi adormitŭ suridêndŭ. Inchipuesce-ţĭ nemărginita durere, amărăciunea faţă de sórte, décă amŭ fi vĕdutŭ pe aceştĭ ómenĭ perindŭ astfelŭ, fără speranţă, fără mângăiere! Dér nu ar fi fostŭ cu putinţă; Victor n'ar fi iubitŭ unŭ timpŭ atâtŭ de îndelungatŭ, s'ar fi datŭ Ioachimei séu principesei, căcĭ unŭ bărbatŭ nu póte iubi multă vreme, décă amorulŭ sĕu nu e împărtăşitŭ!"

— „Credĭ în adevĕrŭ acésta?" rĕspunse Frŏben: „O, câtŭ de puţinŭ trebue că ne cunoscĭ, ce ideiă poţĭ sĕ-ţĭ facĭ despre noi, décă nu suntemŭ nicĭ măcarŭ în stare sĕ avemŭ curagiulŭ, ca în cursulŭ acestei vieţĭ scurte sĕ rĕmânemŭ credincioşĭ, chiar fără ca sĕ fimŭ iubiţĭ:"

— „Acésta o ţinŭ posibilă la femei". dise frumósa damă; „amorŭ fără contraamorŭ e o mare nefericire, şi femeile suntŭ mai multŭ făcute pentru a suporta suferinţe tainice o viéţă întrégă decâtŭ d-vóstră. Unŭ bărbatŭ ar arunca dela sine o astfelŭ de măhnire, séu o tristeţă ardĕtóre l'ar mistui!"

— „Nicĭ una din două, — eu trăescŭ încă şi iubescŭ", dise Frŏhen, uitându-se distrasŭ înaintea sa.

— „Iubescĭ!" esclamà Iosefa într'unŭ tonŭ atâtŭ de straniu, încâtŭ tînĕrulŭ o privì cu spaimă; ea plecà ochii în josŭ şi când întêlnì privirea lui, o adêncă roşéţă trecù peste faţa ei, care însĕ curêndŭ deveni érăşĭ palidă.

— „Da", dise elŭ, silindu-se sĕ gluméscă; „casulŭ, ce l'ai suposatŭ, e alŭ meu, şi încă iubescŭ, póte mai liniştitŭ dér nu mai puţinŭ ferbinte, ca în diua întêiu; iubescŭ fără speranţă, căcĭ dama inimei mele nu scie de iubirea mea, şi cu tóte aceste, după cum vedĭ, încă nu m'a omorîtŭ tristeţa."

— „Şi potŭ sĕ sciu", dise ea în modŭ familiarŭ, dér după cum observà Frŏben, cu voce tremurătóre, „poţĭ sĕ sciu cine e fericita?"

„Ah, vedĭ, tocmai acésta e nefericirea, că eu nu sciu cine e ea, nu sciu unde se află şi cu tóte acestea o iubescŭ; ba, mĕ vei ţiné de unŭ alŭ doilea Don Chixote, când îţĭ mărturisesc, că numai de câteva-orĭ am vĕdut'o în modŭ fugitivŭ, îmĭ aducŭ aminte numai de unele trăsurĭ a feţei ei, şi eu cu tóte aceste umblu cutreerândŭ prin lume pentru ca sĕ o aflu, fiind că acasă n'am nicĭ o odihnă."

„Ciudatŭ", observà Iosefa, privindu'lŭ gânditóre, „ciudatŭ; ce-i dreptŭ, eu îmĭ potŭ închipui unŭ asemenea casŭ, dér cu tóte acestea d-ta facĭ o rară esceptiune, iubite Frŏben: scii óre, că eştĭ iubitŭ? Că óre fata îţĭ este credinciósă?"

„Nu sciu nimicŭ despre acésta", rĕspunse elŭ cu seriositate şi măhnire, „nu sciu nimicŭ, decâtŭ că aşĭ fi fericitŭ, décă pe acea fiinţă aşĭ puté numi-o a mea, dér sciu fórte bine, că póte pentru tot-déuna trebue se renunţŭ la ea şi că nu voiu fi nicĭ odată pe deplin fericitŭ!"

Cu câtŭ mai rare-orĭ vorbea tînĕrulŭ despre aceste sentimente, cu atâtŭ mai puternicŭ îlŭ copleşiau în acestŭ momentŭ durerile amintirei de acele óre triste, şi o duioşiă îlŭ cuprinse, pe care nu o mai putea suporta. Se ridicà repede şi plecà din foişorŭ spre castelŭ. Dér Iosefa îlŭ privi cu unŭ amorŭ nemărginitŭ, lacrămĭ după lacrămĭ isvorau de sub genele ei, ce tremurau, şi ea, după ce acestea căd́ură ca unŭ şiroiu de pe frumósa mână, se deşteptă din visurile ei. Şi ruşinată, ca şi când ar fi comisŭ în taină vre-o greşélă, se înroşi şi-şĭ acoperì cu batista ochiĭ ei, ce o tradau.

20.

Predicerea bĕtrânului mecanicŭ se împlinise, căcĭ în ultimele dile ale sĕptĕmânei erau gata maşinele mórei cu aburŭ. Baronulŭ, pe câtŭ a fostŭ de supăratŭ la începutŭ, pe atâtŭ de veselŭ era acum, vĕdêndu-şĭ încercarea sa încoronată cu succes: de bucuriă concedià pe bĕtrânulŭ mecanicŭ şi pe calfele sale, dându-le darurĭ bogate şi învitase pe Duminecă pe toţĭ vecinii sĕi din jurŭ la o mică festivitate, pentru ca se înaugureze móra. Orĭ câtŭ de veselŭ şi fericitŭ era elŭ în diua acésta şi câtŭ de bine primì elŭ pe numĕroşii sĕi óspeţĭ, totuşĭ nu scăpà din privirile pătrundetóre ale lui Frŏben, că elŭ chinui pe Iosefa cu felŭ de felŭ de poruncĭ şi dis-

dere alŭ intereselorŭ generale naţionale şi a programului nostru naţionalŭ, de atâtea orĭ s'a datŭ îndĕrĕptŭ cu câte o nouă suspiţionare şi n'a primitŭ lupta pe faţă, la care a provocat'o „Gazeta“.

Dér credemŭ, că ne va dispensa de-a ne mai ocupa seriosŭ de bălăcăriturile „Tribunei“ şi publiculŭ cetitorŭ, care scie adĭ destulŭ de bine cine suntŭ şi ce valoréză aceia, cărora le este întru nimicŭ a încurca şi a compromite cu-o puerilă uşurinţă cele mai grave interese ale solidarităţii nóstre naţionale.

Décă totuşĭ scriemŭ astădĭ aceste rêndurĭ, o facemŭ pentru aceia dintre cetitorii diarelorŭ nóstre românescĭ, carĭ după gradulŭ lorŭ de inteligenţă şi de judecată nu-şĭ potŭ da sémă de uneltirile pătimaşe ale „Tribunei“ şi suntŭ inclinaţĭ a se lăsa amăgiţĭ şi a suge veninulŭ neîncrederei, alŭ urelorŭ şi alŭ patimelorŭ personale, cu care-i adapă necurmatŭ acéstă fóiă.

Acestora le dicemŭ: décă voiţĭ sĕ cunósceţi adevĕrulŭ asupra atitudinei „Gazetei Transilvaniei“, întrebaţĭ pe aceia, carĭ cetescŭ organulŭ nostru şi urmărescŭ luptele şi nisuinţele nóstre cu cuvenita seriositate. Ei vĕ vorŭ constata, că însinuaţia de parţialitate în detrimentulŭ intereselorŭ nóstre generale naţionale, fiă faţă cu episcopulŭ dela Arad, fiă faţă cu orĭ-ce altŭ fruntaşŭ alŭ neamului nostru, preotŭ orĭ mirénŭ, nu póte provoca decâtŭ rîsulŭ lorŭ, orĭ în casulŭ celŭ mai favorabilŭ pentru „Tribuna“, adênca lorŭ părere de rĕu asupra aberaţiunilorŭ ei.

Celorŭ nedumeriţĭ în urma insinuaţiunilorŭ perfide ale „Tribunei“, fiăcare cetitorŭ diligentŭ alŭ fóiei nóstre le mai póte constata şi aceea, că, décă pentru „Tribuna“ patimele personale şi pofta de rĕsbunare suntŭ unŭ elementŭ de viéţă, décă cei ce conducŭ adĭ acestŭ diarŭ facŭ unŭ obiectŭ de speculă din scandalurile, ce le născocescŭ, le provócă şi le cultivă, „Gazeta“ din contră riscă mai bine de a fi „prea seriósă“ şi „mai puţinŭ interesantă“ pentru acelŭ soiu de cetitorĭ, carĭ se desfătéză cu scandalurĭ şi certe pătimaşe personale decâtŭ sĕ păşéscă în urmele „Tribunei.“

Scopurile ce le urmăresce organulŭ nostru de peste o jumĕtate de vécŭ suntŭ multŭ mai măreţe, decâtŭ ca sĕ putemŭ suferi, ca flamura lui sĕ fiă mânjită de patime josnice.

Dér noi nicĭ că putemŭ vedé chiămarea pressei nóstre în aceea ca sĕ combată cu patimă, sĕ înegréscă şi sĕ huiduiéscă cu orĭ ce preţŭ, chiar şi luândŭ refugiu la minciunĭ şi esagerărĭ, pe cutare archiereu séu fruntaşŭ mirénŭ, orĭ chiar pe toţĭ dearîndulŭ.

Şcóla importată de înaintemergĕtoriĭ „Tribunei“, nu este şcóla nóstră naţională ci este şcóla de clică şi de rĕsbunare fanariotă. Pentru ca acésta miserabilă şcólă sĕ nu prindă rădăcină la noi vomŭ lupta cu tótă energia şi cu încordarea tuturorŭ puterilorŭ nóstre.

De aceea puţinŭ ne importă supărarea „Tribunei“, că nu-i ţinemŭ isonulŭ şi că nu ne bucurămŭ de scirile sensaţionale neadevĕrate, à la *„comisarŭ consistorialŭ în coteţŭ“*, ş. a. pe carĭ le colportéză ea, ca sĕ pótă cu atât mai multŭ striga în contra episcopului dela Aradŭ, şi pe carĭ apoi tot ea este silită a le desminţi.

E ridiculŭ décă tocmai „Tribuna“ se încumetă a ne da lecţii cum sĕ fimŭ drepţĭ şi imparţialĭ!

Mai bine s'ar cugeta seriosŭ asupra proverbului:

„Cu minciuna prânzeştĭ, dér de cinatŭ nu poţĭ cina!“

Procesulŭ în contra archiepiscopului de Aix.

Din Parisŭ se telegrafiéză cu data de 24 Noemvre: Astădĭ a începutŭ înaintea curţii de apelŭ pertractarea în contra archiepiscopului de Aix, *Gouthy-Soulard*, din causa scrisórei, ce a adresat'o acesta ministrului de culte Fallières, din incidentulŭ peregrinagelorŭ la Roma. Publicŭ nu a fostŭ mare. Auditorulŭ 'lŭ forma mai cu sémă dame, preoţĭ şi advocaţĭ. Archiepiscopulŭ apĕrù însoţitŭ de doi vicarĭ. La intrarea sa în sală se ivì o mică demonstraţiune. Preoţii, ce erau de faţă strigară „Trăiéscă archiepiscopulŭ!“

Interogatoriulŭ nu durà multŭ. Preşedintele începù cu întrebarea: „D-le archiepiscopŭ, ridică-te. Mărturisesce, că ai scrisŭ epistola încriminată în contra ministrului?

Archiepiscopulŭ rĕspunse: „Epistola e scrisă de o altă mână, *dér eu am subscris'o!* Apoi archiepiscopulŭ făcŭ o scurtă declaraţiune, în care dise că nu e vinovatŭ. Elŭ amintì volniciile sĕvêrşite în Roma în contra peregrinilorŭ, dise mai departe, că elŭ prin scrisórea sa n'a atacatŭ de locŭ pe ministrulŭ de culte, ci şi-a făcutŭ numai datoria şi procederea sa a fostŭ încuviinţată din partea episcopatului. Biserica catolică nu se luptă în contra nicĭ unui guvernŭ.

Procurorulŭ generalŭ accentuà în vorbirea sa mai multe monumente interesante politice. Elŭ începù cu aceea, că archiepiscopulŭ e cu atâtŭ mai demnŭ de pedépsă, cu câtŭ are sĕ mulţăméscă republicei totulŭ. Elŭ e singurulŭ membru alŭ episcopatului francesŭ, care din simplu preotŭ a avansatŭ la rangulŭ de archiepiscopŭ şi adecă la propria sa cerere şi cu tóte aceste de repeţite-orĭ a atacatŭ elŭ republica. Nicĭ unŭ altŭ episcopŭ francesŭ n'a remonstratŭ atâta în contra ministrului de culte, ca archiepiscopulŭ de Aix. Elŭ a scrisŭ acea epistolă vătĕmătóre. Casulŭ acesta e cu atâtŭ mai gravŭ, cu câtŭ s'a întêmplatŭ îndată după evenimentele dela Kronstadt. Archiepiscopulŭ aşadéră, în acelŭ momentŭ în care republica francesă a serbatŭ triumfŭ, a întunecatŭ acelŭ triumfŭ, prin aceea, că a insultatŭ guvernulŭ şi adecă într'unŭ casŭ, în care pe baza legei datora ascultare faţă de ministrulŭ de culte.

Apărătorulŭ *Boiffard* pledéză pentru achitarea archiepiscopului, dicêndŭ că acesta în epistola sa n'a avutŭ intenţiunea ca sĕ insulte pe ministrulŭ de culte.

Archiepiscopulŭ *Gouthe-Soulard* a fostŭ condamnatŭ la o amendă în banĭ de 3000 francĭ.

După aceea părăsi archiepiscopulŭ sala, sprijinitŭ de cei doi vicarĭ, şi urmatŭ de o mulţime de ómenĭ. Când a ajunsŭ în stradă, fù întîmpinatŭ de unii cu strigăte de „Trăiéscă Gouthe-Soulard“ ér de alţii cu fluerăturĭ şi cu strigăte de: „Trăiéscă republica!“

Literatură.

Invitare de prenumeraţiune la opulŭ, **„Datine şi credinţe poporale“**, ce se va pune sub tiparŭ la începutulŭ anului 1892 şi prin Augustŭ a. v. va fi gata, estindêndu-se cam pe 50 cóle tipărite, în actavŭ mare. Opulŭ va fi împărţitŭ în cincĭ părţĭ, cuprindêndŭ în primele 2 părţĭ mulţime de obiceiurĭ, credinţe, legende, colindĭ, superstiţii etc. In partea a 3-a: Omulŭ dela nascere până la căsĕtoriă (105 pag. manuscrisŭ.) In partea a 4-a: Nunta românéscă, (286 pag. manuscrisŭ şi 200 ciumilіturĭ). In partea a 5-a: Mórtea cu tóte obiceiurile şi credinţele dela mórte şi îmormêntare. Opulŭ se va vinde cu 4 fl. (10 francĭ) — după tipărire, ér abonatŭ şi plătitŭ înainte va fi 3 fl. trimisŭ la abonaţĭ franco, ér pentru cei ce numai se vorŭ insinua că-lŭ abonéză şi l'orŭ plăti când vorŭ scóte opulŭ dela poştă, va costa 3 fl şi spesele poştale — după depărtare — 40—50 cr. mai multŭ. Doritorii de a abona suntŭ rugaţĭ a se insinua la Tipografia „Aurora“, în Gherla (Szamosujvár) celŭ multŭ până la anulŭ nou românescŭ, avêndŭ a trimite acolo şi banii. D-nii colectanţĭ vorŭ primi totŭ alŭ 10-lea esemplarŭ gratisŭ.

Rodna-veche, Noemvre 1891.

Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ.
învĕţătorŭ.

A apărutŭ:

„Tocsinulŭ popórelorŭ.“ **Tripla alianţă faţă în faţă cu Alianţa franco-rusă** cu o critică la adresa d-lui E. de Cyon, autorulŭ Rusiei Contimporane, — de *George Marzescu*, profesorŭ de dreptŭ civilŭ la universitatea din Iaşĭ. Tipografia H. Goldner, Iaşĭ, strada primăriei Nr. 7. 1891. Formatŭ 8⁰ în 118 paginĭ.

Mihailŭ Eminescu, studiu criticŭ. Blaşiu, 1891. Tipografia Seminariului archidiecesanŭ. Formatŭ 8⁰ cu 213 paginĭ. Preţulŭ 45 cr. séu 1 frc. 20 cm.

Logodnă. Din Câmpiă ni-se anunţă fidanţarea d-lui medicŭ de cercŭ *Dr. Ioanŭ Uilăcanu* din Sânpetrulŭ de Câmpiă cu stimabila d-ra *Elena Moldovanu*, fiica d-lui protopopŭ Ioanŭ Moldovanu dela Cătina. — Adresămŭ tinerei părechĭ sincere felicitărĭ!

DIVERSE.

Cincĭ-spre-dece anĭ în robiă. In resbelulŭ sêrbo-turcŭ din 1876 Turcii au dusŭ cu dênşii în robiă mai multe sute de prisonierĭ, şi pe lângă tótă intrevenirea diplomaţiei europene, totuşĭ nu fură toţĭ prisonierii eliberaţĭ. Cea mai mare parte din prisonierii creştinĭ fură transportaţĭ în Asia mică, unde erau condamnaţĭ la muncă grea. Astfelŭ în dilele acestea a sositŭ acasă în Ujiça prisonierulŭ sêrbŭ Milanovicĭ, căruia, după o robiă de cincĭ-spre-dece anĭ, îi succese sĕ scape cu fuga din Arabisetan. Nenorocitulŭ prisonierŭ-robŭ e ruptŭ de munca grea şi acum nu mai înfăţişéză pe soldatulŭ vitézŭ; cu capulŭ plecatŭ, gârbovitŭ şi bolnavŭ a venitŭ acasă la soţia şi la copiiĭ sĕi, carĭ îlŭ credeau de multŭ mortŭ în robiă orĭ pe câmpulŭ de luptă. Pressa sêrbéscă, care sĕ ocupă viu cu acestŭ casŭ, provócă guvernulŭ sĕ ia mĕsurile de lipsă pe lângă guvernulŭ turcescŭ, ca cetăţenii sêrbĭ osândiţĭ la muncă grea în captivitatea turcéscă, sĕ fiă eliberaţĭ.

Complesanţa unui profesorŭ. Chemiculŭ Thenard ţinù o prelegere înaintea ducelui de Orleans despre chemia esperimentală, în care elŭ, făcêndŭ o adêncă reverinţă ducelui, dise: „Prin urmare aceste două gazurĭ vorŭ avé onórea de a se combina înaintea Alteţei Vóstre regale!“

Cursulŭ la bursa din Viena
din 25 Noemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	101 90
Renta de hârtiă 5%	100 35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	115.30
dto argintŭ	97.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	110.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	59.40
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	136.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	128.75
Renta de hârtiă austriacă	90.10
Renta de argintŭ austriacă	89.75
Renta de aurŭ austriacă	107.60
Losurĭ din 1860	134.25
Acţiunile băncei austro-ungare	1003.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	306.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	266.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.61
Napoleon-d'orĭ	$9.36\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germane	$57.97\frac{1}{2}$
Londra 10 Livres sterlinge	118.—

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

---

posiţiunĭ, aşa încâtŭ ea nu-i putea face pe voiă. Aicĭ trebuia sĕ fiă în bucătăriă, pentru ca sĕ înbărbăteze pe servitorĭ, ba chiar ea însĕşĭ sĕ ajute; aci elŭ o ocărea, că de ce nu coborâ treptele mai iute, pentru ca se priméscă pe óspeţĭ; aci voia elŭ cĕ aşede masa în altŭ locŭ, aci voia sĕ bea cafeua în grădină, aci în salonŭ. Cu o răbdare ângeréscă şi cu o resignaţiune, pe care nu o înţelegea omulŭ, suporta ea tóte acestea. Ea era în totŭ loculŭ şi totuşĭ afla unŭ momentŭ, ca sĕ întrebe pe amiculŭ ei, că penrtu ce tocmai astădĭ e elŭ atâtŭ de tristŭ; ea 'lŭ îmbărbăta sĕ ia parte la acésta petrecere veselă.

Pe toţĭ îi încânta frumseţea ei şi dibăcia ei ca económă a casei; bărbaţii felicitau pe baronulŭ, că are o aşa comóră în casa sa, şi mai multe dintre damele bĕtrâne îşĭ esprimau faţă de elŭ admiraţiunea lorŭ asupra talentului ei la la economiă şi asupra spiritului de ordine alŭ tinerei femei. „Vedĭ tu“, şopti baronulŭ lui Fröben, „vedĭ tu ce minunĭ face o disciplină, ca a mea? Astădĭ sunt cu totulŭ mulţămitŭ cu ea, décă însĕ eu nu m'aşĭ fi interesatŭ în secretŭ de tóte aceste, cum ar sta astădĭ economia mea? Dér mergŭ lucrurile bine.“

Veselia generală şi vinulŭ îlŭ înveselea şi pe Faldner şi era timpulŭ supremŭ, ca se ridice masa, căcĭ elŭ şi mai mulţĭ domnĭ din vecinătate îşĭ permiteau deja glume şi alusiunĭ, carĭ ar fi vătĕmatŭ orĭ ce urechiă delicată.

Plecară apoi cu toţii la móra cea nouă; o înaugurară între glume şi risete şi se întórseră erăşĭ acasă şi toţĭ se uimiră de pregătirile, ce le făcuse Iosefa, care se afla în grădină. Ea îndrăsnise, ca sĕ facă unŭ foişorŭ spaţiosŭ după planulŭ ei propriu, felŭ de felŭ de rĕcoriturĭ aşteptau acolo pe óspeţĭ şi lauda generală ce i-o aduceau toţĭ, făcură o minune: baronulŭ nicĭ nu se supĕrase, că s'au întrebuinţatŭ bradĭ, pomĭ tinerĭ pentru construirea foişorului, că s'a respinsŭ planulŭ sĕu de a se construi unŭ cortŭ de scândurĭ şi covóre. Elŭ sărutà pe femeia sa pe frunte şi-i mulţămi pentru plăcuta sa surprindere.

Se aşedară cu toţii în foişorŭ. Bărbaţii beau sdravĕnŭ din vinulŭ celŭ vechiu alŭ stăpânului casei, şi îndată o veseliă generală cuprinse pe toţĭ óspeţii. Işĭ petreceau cu jocurĭ glumeţe şi când veselia bărbaţilorŭ crescù şi mai tare, nu se refusau nicĭ amanetele. Astfelŭ se întêmplà, că la rescumpărarea unui amanetŭ, şi Fröben trebuì sĕ-şĭ rĕscumpere amanetulŭ sĕu printr'o pedépsă, şi Iosefa, care avea sĕ-i dicteze acéstă pedépsă 'i porunci sĕ spună o istoriă *adevĕrată* din viéţa sa. Toţĭ aplaudară alegerea ei, şi baronulŭ bătea din pălmĭ plinŭ de bucuriă de înţelepciunea femei sale şi când Fröben trăgăna şi se gândea, îi strigà acesta: „Ce, vréi sĕ povestescŭ eu ceva din viéţa ta? Dór istoria picantă despre fata *dela Ponts des Arts?*

Fröben se înroşì şi se uità cam supĕratŭ la elŭ, dér societatea, care presimţea póte unŭ secretŭ comicŭ, esclamà „Istoria despre fata, istoria despre Ponts des Arts!“ şi póte pentru ca sĕ scape de indiscreţiunea amicului sĕu, pe care vinulŭ deja îlŭ scóse dintre marginele obicĭnuite, se hotărî sĕ povestéscă; baronulŭ însĕ promise societăţii, că îndată ce povestitorulŭ s'ar abate de la adevĕrulŭ curatŭ, va da elŭ note la acéstă istoria căcĭ elŭ însu-şĭ a fostŭ de faţă la acésta.

(Va urma).

Cursulu pieței Brașovŭ

din 26 Noemvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.28	Vênd.	9.33
Argintŭ românescŭ	„	9.22	„	9.27
Napoleon-d'orĭ	„	9.50	„	9.35
Lire turcescĭ	„	10.48	„	10.53
Imperialĭ	„	9.48	„	9.53
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	112.—	„	114.—
Mărcĭ germane	„	57.50	„	58.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Nr. 1091—1891 719,1-1

PUBLICAȚIUNE

Conformŭ ordinului On. Magistratŭ orășenescŭ No. 12901/91, se face cunoscutŭ, că comuna orășenéscă Brașovŭ voesce a clădi din susŭ de „Șanțŭ“, pe teritoriulŭ propriu, o casă pentru forestierŭ cu trei odăi de locuitŭ și cu dependențele corĕspundĕtóre.

Planulŭ și devisulŭ, care s'a evaluatŭ pentru acéstă clădire cu 3520 fl. v. a., se póte vedé la oficiulŭ forestierŭ orășenescŭ în órele de oficiu. Intreprindĕtorii sĕ invită a'șĭ ascerne la **oficiulŭ forestierŭ orășenescŭ** până la **8 Decemvre a. c.** ofertele lorŭ provĕḑute cu timbru de 50 cr. și cu vadiulŭ de 5%, adăogêndŭ totodată declararea, că condițiunile li suntŭ cunoscute și că suntŭ gata a se supune lorŭ.

Brașovŭ, 22 Noemvre 1891.

Oficiulŭ forestierŭ orășenescŭ.

Concursŭ.

Pentru întreținerea a 4 copii dela școlele medii române gr. or. din locŭ — adecă a Internatului Christurianŭ — cu cvartirŭ, costŭ, luminatŭ, spălatŭ și încălḑitŭ, sĕ deschide concursŭ de îngrijitorŭ cu terminŭ de 10 ḑile dela prima publicare.

Condițiunile mai detailate sĕ potŭ afla la Epitropia parochială a bisericei Sf. Nicolae din locŭ.

Doritorii de a lua în îngrijire acestŭ Internatŭ au sĕ înainteze recursele lorŭ la comitetulŭ susŭ numitei biserici.

712,3—3 **Comitetulŭ parochialŭ.**

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiune insĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei“, precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53 / 4.—	7.06 / 7.13	1.50 / 2.24	2.12 / 2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29 / 8.46	10.37 / 11.10	6.56 / 8.20	6.— / 6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45 / 12.13	2.13	12.18 / 12.58	8.38 / 8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51 / 2.12		2.48 / 3.03	9.48 / 9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17	Tren de persóne	9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	11.—	10.05	2.09 / 2.19
Timișŭ		2.41		3.01
Predealŭ		3.26		3.31
Bucurescĭ		9.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișu	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18 / 2.48	4.20 / 5.07	6.58	7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55 / 6.57	10.47 / 11.06		12.53 / 1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.— / 8.07	1.08 / 1.35	1.25 / 1.50	2.49 / 3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45 / 11.01	6.08 / 6.29	4.53 / 5.30	6.52 / 7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18 / 2.25	10.44 / 11.04	8.42 / 8.47	11.51 / 12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45 / 4.30	6.52 / T. d. per. 2.20	5.24 / 5.46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10.19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2.36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6.01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46 / 11.18	8.24	8.40 / 9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20 / 5.35	11.17	5.14 / 5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu	5.21	9.35 / 5.54	9.53 / 10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	2.58
Zêrnescĭ	7.26	4.39

Zêrnescĭ—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	5.20
Brașov	9.24	6.44

Brașov—S.-Georgiu

Brașovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9.43	5.23
S .Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Brasov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Brașovŭ	8.08	6 53

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.